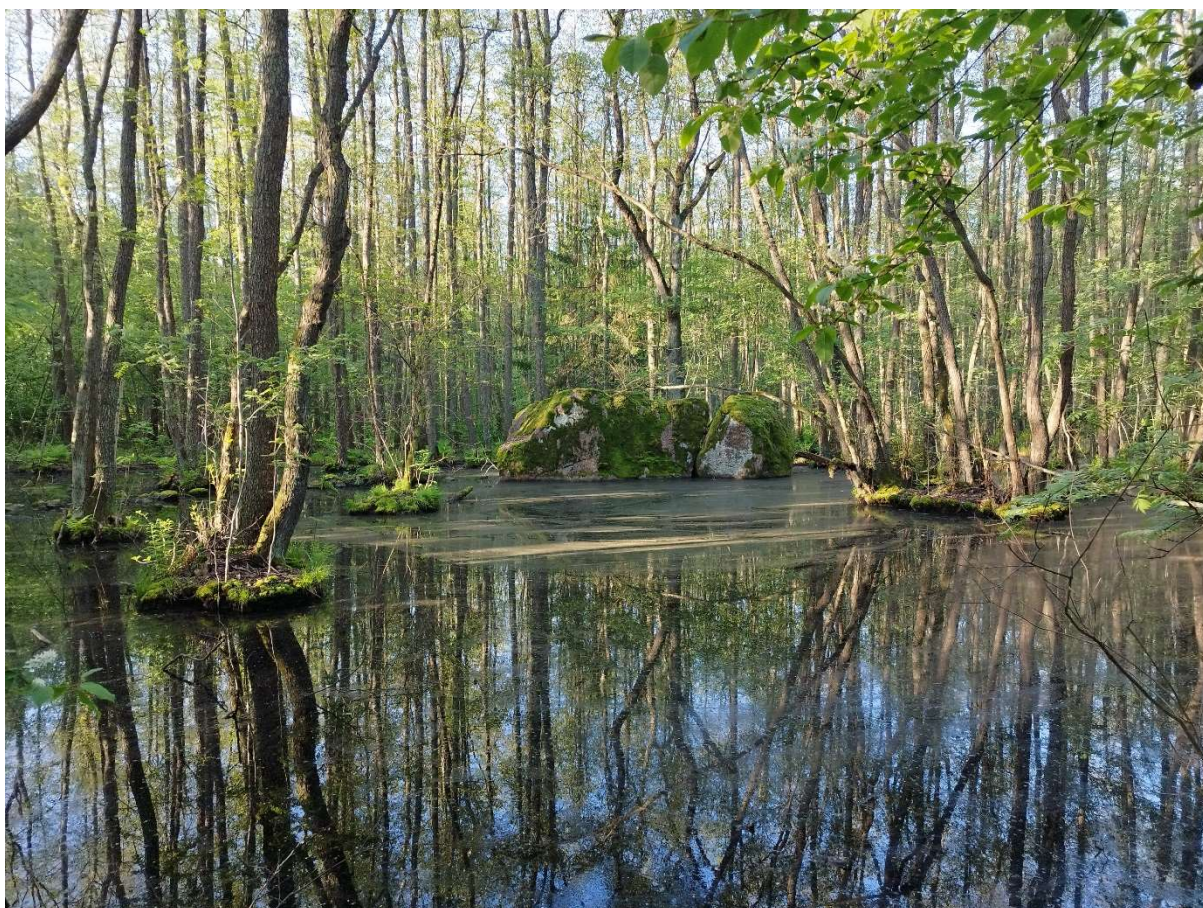

Hansumäe Keldrikivi 27.03.2025

Muuga küla linnustiku inventuur 2025

ARUANNE

Eesti Ornitoloogiaühing

Koostaja: Rene Ottesson

Tallinn 2025

Sisukord

Eesmärk	3
Lähteülesanne ja metoodika	3
Vaatlusala:	4
Välitööde kirjeldus	4
Haudelinnustik Muuga inventuuri alal 2025 aastal.....	7
Soovitused	13

Lisad (eraldi failidena)

Lisa 1. Muuga inventuur 2025.xlsx (Plutof andmebaasi väljavõte ja kokkuvõte)

Lisa 2. GPXd.zip (vaatluspäevade rajad, MapInfo)

Lisa 3. EELIS andmevorm - Muuga inventuur 2025 (MapInfo)

Eesmärk

Käesolev aruanne annab ülevaate Viimsi vallavalitsuse poolt tellitud Muuga küla linnustiku inventuurist.

Uuringu eesmärgiks on selgitada välja võimalikke kaitsealuste ja kaitsekorralduslikult oluliste haudelinnuliikide levik, arvukus ja seisund Muuga inventuuri alal; hinnata pesitsevate lindude olukorda ning anda soovitusi ala hooldamiseks ja häirefaktorite kõrvaldamiseks.

Varasem linnustiku uuring, mis hõlmas ka käesolevat ala, toimus 2020-2021 aastal:

„Viimsi valla mandriosa üldplaneeringu teemaplaneeringuga „Miljööväärtuslikud alad ja rohevõrgustik” kavandatud rohevõrgustiku toimivuse uuring“. Uuringu viis läbi linnustiku ekspert Hannes Pehlak (OÜ Xenus). Uuringu aruanne asub:

<https://viimsivald.ee/sites/default/files/inline-files/Viimsi%20valla%20rohev%C3%B5rgustiku%20uuring%20avalikustamiseks%20seletuskiri.pdf>

Lähteülesanne ja metoodika

Inventeeritav ala on pindalaga 45,3 ha. Alale jääb metsamaad, teid, kuivenduskraave ja Käära oja. Alal tuleb teha kolmekordne ülepinnaline kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide kaardistus. Võimalusel tuleks kaardistada ka tavalikke. Loendused tuleb teha varahommikuti (pool tundi enne päikesetõusu kuni 4 tundi peale päikesetõusu) tuulevaikse ja sademeta ilmaga. Kui loendusaja jooksul ei jõua kogu ala ära katta võib vajadusel loendada ka kauem. Loenduste tegemiseks sobilikud ajavahemikud on I loendus 21-30. aprill 2025, II loendus 6-15. mai 2025, III loendus 21-31. mai 2025. Kahe loenduse vahele peaks jääma vähemalt 7 päeva. Kõik kaitsekorralduslikult olulised liigid tuleb kanda punktobjektidena Plutofi projekti „Muuga inventuur” andmebaasi. Võimalusel tuleks Plutofi kanda ka tavalike vaatlused punktobjektidena. Vaatlusi võib sisestada otse Plutofisse välitööde ajal PlutofGo rakendusega või märkida välitööde ajal väljatrükitud paberkaardile ning pärast sisestada Plutofi töölaual. Loendusmarsruudist salvestatakse GPS-track.

Teostatud inventuuri kohta koostatakse 15. juuniks 2025 aruanne, kus kirjeldatakse tehtud välitööd ning peamised tulemused.

Vaatlusala:

Välitööde kirjeldus

Põhikaardi alusel on inventeeritav ala (45,302 ha), millest metsamaa pindala 30,46 ha, looduslik rohuma 1,92 ha. Uuritavale alale jäi ka õuema 0,73 ha ja muu maa 12,49 ha.

Inventuuri ala maastik on Põhja-Eesti rannikualale iseloomulik lodumets, kus on enamasti lehtpuumetsad, madalsood ja lodud. Inventuuri ala ümbritseb põhjast-kirdest tööstusala, kagust, lõunast ja läänest elamuala. Muuga inventuuri ala kuulub Viimsi valla mandriosa üldplaneeringu teemaplaneeringuga “Miljööväärtuslikud alad ja rohevõrgustik” koosseisu.

Metsakoosluses on valdavalt soo-lehtmetsad, kase ja sanglepa enamusega, ala väärtustab rohke vanade tammede esinemine ja kolmes kohas okaspuu nn metsasaared. Ala kirdenurgas esineb avatud liivikuid ja võsastunud maastikku. Käära oja tänane alamjooks on inimtegevuse mõjutusel muudetud kraaviks. Käära oja kallastel kasvab roostik, eriti ohtralt oja suudmealal.

Ala lääneosa elamumaade metsa poolsetes servades on olmeprügi reostust.

Haudelindude kaardistamiseks kasutati meetodikana piiramatu laiusga transektloendust. Loendus teostati kolmel metsatransektil, neljal erineval päeval. Teine päev oli esimese

vaatluspäeva jätk, ilma tõttu pidi esimesel päeval vaatluse katkestama. Transektloendusel ei olnud eesmärgiks igat loendust teha samal trassil. Eesmärk oli võimalikult hästi katta inventuuri ala.

Välitööd teostati:

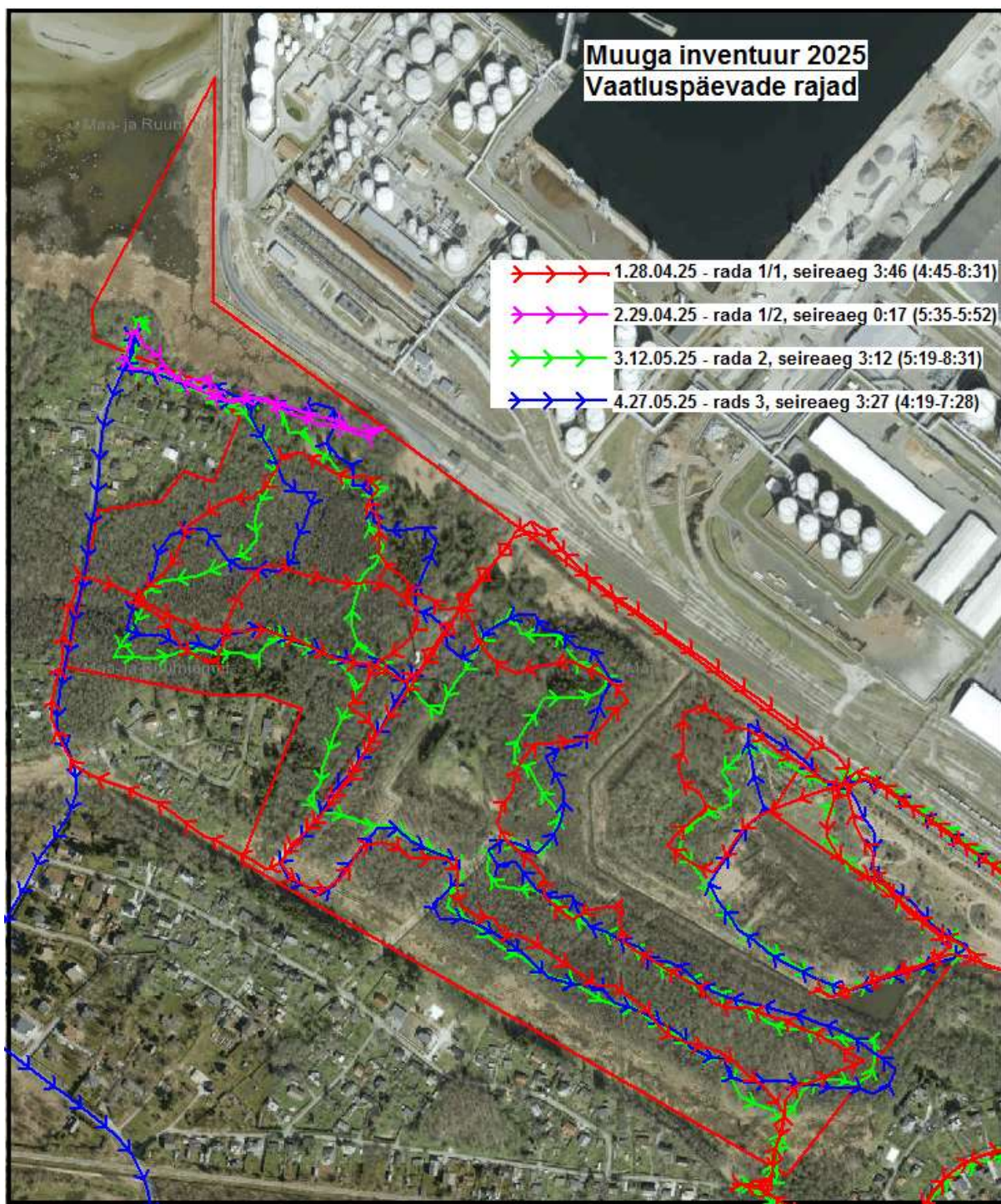
1.	28.04.25	Muuga inventuur 1/1	seireaeg 3:46 (4:45-8:31)
2.	29.04.25	Muuga inventuur 1/2	seireaeg 0:17 (5:35-5:52)
3.	12.05.25	Muuga inventuur 2	seireaeg 3:12 (5:19-8:31)
4.	27.05.25	Muuga inventuur 3	seireaeg 3:27 (4:19-7:28)

Esimesel vaatlushommikul kasutati kakuliste territooriumite kaardistamiseks peibutamist:

a) händkaku lauluga 3-0.5 h enne päikesetõusu
lauluga 60-0 min enne päikesetõusu

b) värbkaku

Kõik kohatud ja kuulnud liigid lisati punktobjektidena Plutofi projekti "Muuga inventuur" andmebaasi.

Haudelinnustik Muuga inventuuri alal 2025 aastal

Kokku tuvastati Muuga inventuuri uuritud alal ja ala servades 67 liiki (Tabel 1), kellest võimalikke pesitsejaid 46 liiki. Kõrgeim koguarvukus oli metsvindil (58 paari). Kõrge arvukus oli veel muusträstal (43 paari) ja käblikul (39 paari).

I ja II kaitsekategooria linnuliike Muuga inventuuri alalt rändel ega pesitsemast ei leitud.

III kaitsekategooriasse kantud linnuliike kuuldi või nähti kolm liiki –rooruik (2 paari), väikekirjurähn (1 paar) ja väike-kärbsenäpp (3 paari).

Peatumas ja läbirändel kuuldi või nähti kuus III kaitsekategooria linnuliiki: must-harksaba, nõmmelõoke, rukkirääk, sookurg, valgepõsk-lagle ja liivatüll (1 paar),.

Varasemad linnustiku uuringud, mis hõlmasid ka käesolevat ala, toimusid 2020-2021 aastal. Uurinate tulemusena hinnati Viimsi valla värbkaku populatsiooni väga heaks. Antud uuringu käigus värbkakku ei leitud. Kolmel korral leiti maast röövlinnu toitumisjälgi.

Tabel 1. Haudelinnustik Muuga inventuuri alal

nr	Eestikeelne liiginimetus	Ladinakeelne liiginimetus	I/I loendus 28.04	I/II loendus 29.04	II loendus 12.05	III loendus 27.05	Tegevus	Pesitsuskindlus	Arvukushinnang (paar)	Kaitse- kategooria
1	metsvint	Fringilla coelebs	39	2	28	46	p	v / l	46-57	
2	muustrastas	Turdus merula	24	2	24	36	p	v / l	36-45	
3	käblik	Troglodytes troglodytes	18		18	23	p	v / l	23-29	
5	punarind	Erithacus rubecula	22	2	20	18	p	v / l	22-28	
4	rasvatihane	Parus major	21	3	20	21	p	v / l	21-26	
6	salu-lehelind	Phylloscopus trochilus			20	11	p	v / l	20-25	
7	väike-lehelind	Phylloscopus collybita	12	2	18	20	p	v / l	20-25	
13	mustpea-põõsalind	Sylvia atricapilla	2	1	8	19	p	v / l	19-24	
8	mets-lehelind	Phylloscopus sibilatrix	5		15	15	p	v / l	15-19	
9	sinitihane	Cyanistes caeruleus	14	1	14	10	p	v / l	14-18	
12	laulurastas	Turdus philomelos	13	1	11	8	p	v / l	13-16	
10	aed-põõsalind	Sylvia borin				9	p	l	9-11	
11	käosulane	Hippolais icterina				9	p	l	9-11	
17	kaelustuvi	Columba palumbus	2		9	3	p	v / l	9-11	
24	suur-kirjurähn	Dendrocopos major	2		5	8	p	PP	8-10	
14	hall-kärbsenäpp	Muscicapa striata				7	p	l	7-9	
15	karmiinleevike	Carpodacus erythrinus				7	p	l	7-9	
31	hallvares	Corvus cornix	2		5	7	p	v / l	7-9	
16	soo-roolind	Acrocephalus palustris				6	p	v / l	6-8	
18	kõrkja-roolind	Acrocephalus schoenobaenus			2	6	p	v / l	6-8	
19	pruunselg-põõsalind	Curruca communis			2	5	p	v / l	5-6	
20	talvike	Emberiza citrinella	2			5	p	v / l	5-6	
22	tiigi-roolind	Acrocephalus scirpaceus			1	5	p	v / l	5-6	
21	porr	Certhia familiaris	3		3	4	p	v / l	4-5	
23	must-kärbsenäpp	Ficedula hypoleuca			2	3	p	v / l	3-4	

nr	Eestikeelne liiginimet	Ladinakeelne liiginimet	I/I loendus 28.04	I/II loendus 29.04	II loendus 12.05	III loendus 27.05	Tegevus	Pesitsuskindlus	Arvukushinnang (paar)	Kaitse-kategooria
25	ööbik	Luscinia luscinia			3	2	p	v / l	3-4	
26	pöialpoiss	Regulus regulus		1	3		p	v	3-4	
27	metskiur	Anthus trivialis	2		1		p	v	2-3	
28	võsaraat	Prunella modularis			2	1	p	v / l	2-3	
29	väike-kärbsenäpp	Ficedula parva			1	2	p	v / l	2-3	III
30	väänkael	Jynx torquilla	1		2		p	v	2-3	
32	rooruik	Rallus aquaticus				2	p	l	2-3	III
33	rootsiitsitaja	Emberiza schoeniclus			2		p	v	2-3	
34	jõgitiir	Sterna hirundo	2				p	v	1	
35	kuldnohk	Sturnus vulgaris				2	p	l	1	
37	liivatüll	Charadrius hiaticula				2	p	P	1	III
40	sabatihane	Aegithalos caudatus				2	p	P	1	
43	urvalind	Acanthis flammea			2		p	v	1	
36	lauk	Fulica atra	1				p	v	1	
38	pasknäär	Garrulus glandarius	1				p	v	1	
39	puukoristaja	Sitta europaea				1	p	l	1	
41	siisike	Spinus spinus			1		p	v	1	
42	suurnokk-vint	Coccothraustes coccothraustes			1	1	p	v / l	1	
44	võsa-ritsiklind	Locustella naevia				1	p	l	1	
45	väike-kirjurähn	Dryobates minor	1				p	v	1	III
46	väike-pöõsalind	Curruca curruca			1		p	v	1	
47	hallhaigur	Ardea cinerea	1		1	1	p			
48	kägu	Cuculus canorus				1	p			
49	kühmnokk-luik	Cygnus olor				1	p			
50	luitsnokk-part	Spatula clypeata			1		p			
51	naerukajakas	Chroicocephalus ridibundus			6	2	p			
52	piilpart	Anas crecca	2				p			

nr	Eestikeelne liiginimetus	Ladinakeelne liiginimetus	I/I loendus 28.04	I/II loendus 29.04	II loendus 12.05	III loendus 27.05	Tegevus	Pesitsuskindlus	Arvukushinnang (paar)	Kaitse- kategooria
53	randtiir	Sterna paradisaea			2	2	p			
54	rukkirääk	Crex crex				1	p			III
55	rääkspart	Anas strepera				1	p			
56	sinikael-part	Anas platyrhynchos			2		p			
57	sookurg	Grus grus			2		p			III
58	sõtkas	Bucephala clangula				11	p			
59	must-harksaba	Milvus migrans	1				r			III
60	nõmmelõoke	Lullula arborea	1				r			III
61	suur-laukhani	Anser albifrons			25		r			
62	valgepõsk-lagle	Branta leucopsis			38		r			III
63	hõbekajakas	Larus argentatus			2	1	ü			
64	kaaren	Corvus corax			1		ü			
65	kormoran	Phalacrocorax carbo			1	1	ü			
66	metstilder	Tringa ochropus			1		ü			
67	suitsupääsuke	Hirundo rustica				2	ü			
	KOKKU		194	15	326	351			370-464	

Tegevus:

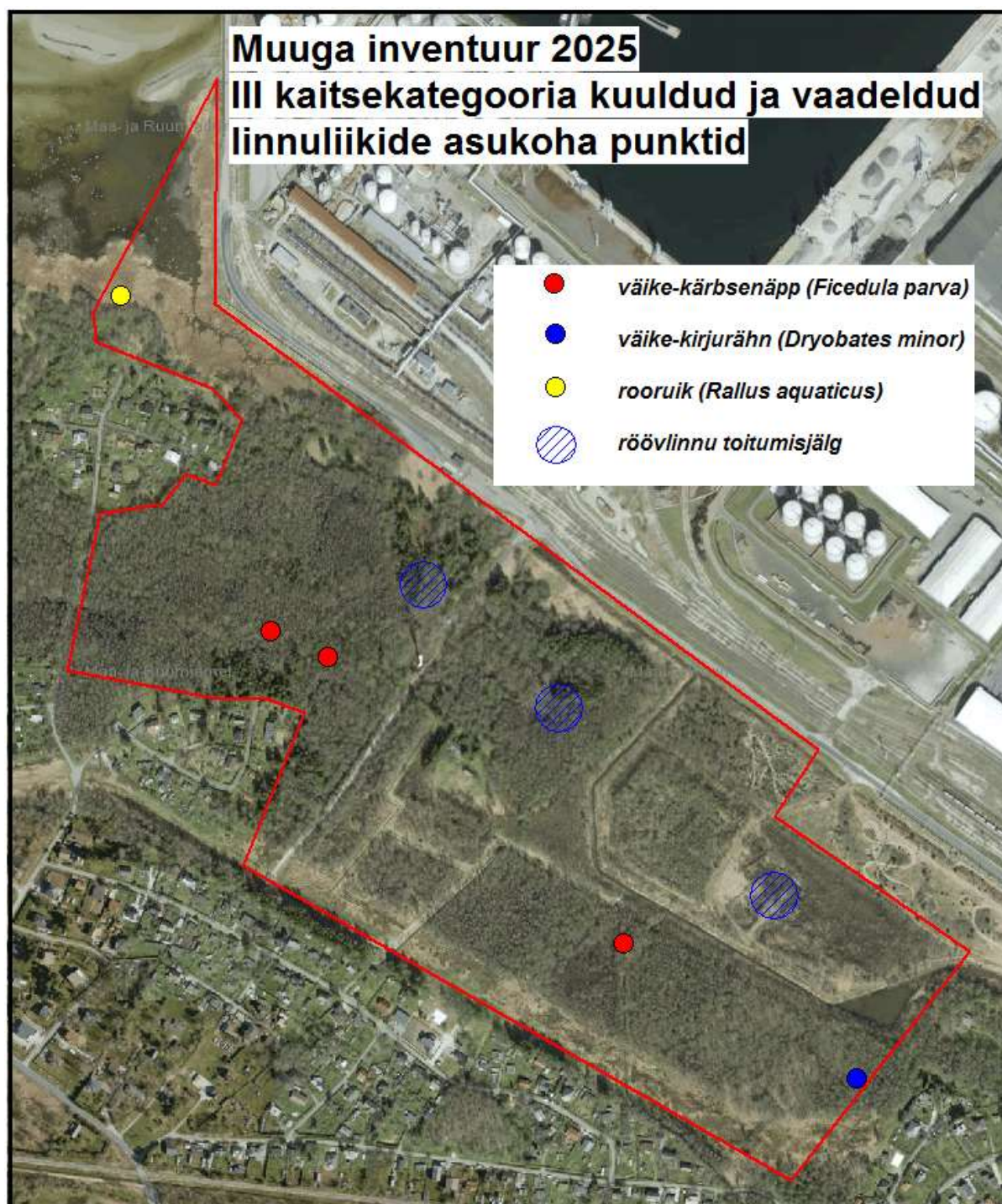
p - paiksed linnud; **r** - rändel olevad linnud; **s** - laul, mängulend, rähnide trummeldamine jms.; **ü** - ülelennul olev lind, kelle kohta ei osata öelda on ta rändel või ei

Pesitsuskindlus:

v / l – liiki kohati või kuuldi laulva linu mängulaulu pesitsusajal sobivas biotoobis; **v** – liiki kohati pesitsusajal talle pesitsemiseks sobivas biotoobi; **l** – kuuldi laulvat lindu või mängulaulu pesitsusajal sobivas biotoobis; **P** – kohati paari pesitsusajal sobivas biotoobis; **PP** – poegadega pesa

III kaitsekategooria alused liigid

Kaart kajastab ainult alaga seotud liike

Väike-kärbsenäpp (*ficedula parva*)

Linde kohati kahel vaatluspäeval. 12.05 ja 27.05 üks territoorium ja 27.05 lisa territoorium. Arvukushinnang Muuga inventuuri alal on 2-3 paari.

Rooruik (*rallus aquaticus*)

27.05 kuuldi vaatluskohas kahte erinevat lindu häälitsemas. Arvukushinnang on 2-3 paari.

Väike-kirjurähn (*Dryobates minor*)

Ühte lindu (emane) vaadeldi 28.04. Muuga inventuuri ala sobib väike-kirjurähni pesitsemiseks, arvukushinnang on 1 paar.

Rändel peatuvad või ülelennul olevad liigid:**Liivatüll (*chradrius hiaticula*)**

27.05 vaadeldi ühte paari binokliga Kordoni tee lõpus (roostiku serv). Käära oja suudmes on mere poolt moodustunud luide, millel paar tegutses. Asukoht jääb inventuuri alalt välja. Pesitsemist ei tuvastatud. Pesitsuse tuvastuseks oleks vajalik luba sadama territooriumile. Lasti tee on kontrollpunktiga suletud.

Nõmmelõoke (*lullula arborea*)

28.04 vaadeldi ühte isendit ala kirdeservas, Lasti tee ääres laulmas. Tõenäoliselt oli tegemist rändel peatuva linnuga.

Rukkirääk (*crex crex*)

27.05 kuuldi ühte isendit ala lõunaosa kõrgepingeliini all. Tõenäoliselt oli tegemist rändel peatuva linnuga.

Sookurg (*grus grus*)

12.05 kohati ühte paari Käära oja suudmealalt lendu tõusmas. Tõenäoliselt oli tegemist rändel peatuvate lindudega.

Must-harksaba (*milvus migrans*)

28.04 kohati ühte ülelennul olevat isendit suunaga itta.

Valgepõsk-lagle (*branta leucopsis*)

12.05 kohati ülelennul kahte erinevat parve (11 ja 27 lindu).

Soovitused

Muuga inventeerimise alal on lisaks kogu alal esinevatele väärtuslikele looduskooslustele (soiste metsade kooslused, kaitsealused rändrahnud ja linnukooslused) ja sellest tulenevatele loodushariduslikele võimalustele ka kõrge rekreatsiooni potentsiaal. Lisaks on loomade, lindude ja tolmeldajate läbirändeks ala ülioluline ja selle kadumisel või killustumisel muutub suur osa Muuga külast liigivaesemaks.

Arvestades inventuuri ala unikaalsust (linnurohkus, erinevad metsatüübid ja taimede liigiline mitmekesisus) võiks alale planeerida tervise-, matka-, või loodusõpperaja. Rada võiks läbida erinevaid metsatüüpe ja rändrahne. Lodumetsa aladel oleks otstarbekas rajada maapinnast kõrgemale laudteed. Õpperada võiks olla tähistatud loodusõpet tutvustavate stendide või liike tutvustavate infotahvlitega.